

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: SYSTÉM PRI UKONČOVANÍ DOČASNEJ PRACOVNEJ NESCHOPNOSTI ZLYHÁVA. ĽUDIA SA NEMÔŽU BRÁNIŤ PROTI SVOJVÔLI LEKÁRA.

Bratislava 27. november 2024

V rámci svojej činnosti sa verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský zaoberal podnetom podávateľky, ktorá nesúhlasila s predčasným ukončením dočasnej pracovnej neschopnosti jej ošetrojúcim lekárom. Podľa jej tvrdenia bol lekár k tomuto kroku donútený neprimeraným nátlakom zo strany posudkovej lekárky Sociálnej poisťovne.

Pri preskúvaní podnetu zistil, že **základným problémom je nefunkčný systém kontroly a odvolania sa proti rozhodnutiam lekárov o dočasnej pracovnej neschopnosti**. Aj keď je jasné, že právomoc na vydávanie a rušenie dočasnej pracovnej neschopnosti má výlučne ošetrojúci lekár, občan nemá v súčasnosti prakticky žiadnu možnosť ako sa proti takémuto rozhodnutiu brániť, ak so záverom lekára nesúhlasí.

Kľúčové zistenia:

- Aj keď posudkoví lekári Sociálnej poisťovne môžu vyjadriť svoj názor na ďalšie trvanie dočasnej pracovnej neschopnosti, nemajú právomoc nariadiť lekárovi aby dočasnú pracovnú neschopnosť neukončil.
- Napriek tomu, že vypísanie dočasnej pracovnej neschopnosti súvisí s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou sa odmieta zaoberať podnetmi v tejto oblasti.

Bezmocnosť ľudí

„Vo výsledku tak môže ošetrojúci lekár úplne svojvoľne ukončiť dočasnú pracovnú neschopnosť, prípadne nevypísať osobe dočasnú pracovnú neschopnosť a táto s tým nič nemôže spraviť. V prípade, ak lekár svojvoľne bude predlžovať dočasnú pracovnú neschopnosť, tak existujú určité nástroje obrany najmä pre Sociálnu poisťovňu, ktorá v dôsledku toho neúčelne vynakladá finančné prostriedky z fondu nemocenského poistenia. Ak sa však pacient domnieva, že mu bolo v tomto ukřivdené, možnosti nápravy fakticky neexistujú. Dôsledok takéhoto konania môže u obyvateľov Slovenskej republiky vyvolávať pocit, že boli neoprávnene poslaní späť do práce, sú bezmocní a nemajú efektívne možnosti obrany svojich práv,“ vysvetľuje verejný ochranca práv.

Sociálna poisťovňa nemôže zasiahnuť

Sociálnej poisťovni verejný ochranca práv vykázal neporušenie práv, keďže s ohľadom na súčasnú právnu úpravu nemôže akokoľvek meniť závery ošetrojúceho lekára vo veci dočasnej pracovnej neschopnosti.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nekonal, hoci konať mal

Porušenie však bolo vykázané Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za to, že sa vecou vôbec nezaoberal. Opomenul, že hoci samotné vypísanie dočasnej pracovnej neschopnosti predstavuje administratívny úkon per se, vypísaniu/nevypísaniu/ukončeniu/pokračovaniu dočasnej pracovnej neschopnosti predchádza medicínsko-diagnostický postup, nad ktorým je Úrad pre dohľad oprávnený vykonávať dozor. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou svojou činnosťou predstavuje jeden z komponentov realizácie základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky. Preto, ak sa danou vecou nezaoberal, hoci sa ňou zaoberať mal, touto nečinnosťou porušil práve základné právo podávateľky podnetu na ochranu zdravia.

Rezort zdravotníctva sľúbil nápravu

Aj keby sa však Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou podnetmi vo veci ukončovania dočasnej pracovnej neschopnosti zaoberal, s ohľadom na jeho právomoci sa javí ochrana práv pacientov v tejto veci ako málo efektívna. **„Aj na základe vyhodnotenia podnetu podávateľky odporúčam rezortu zdravotníctva, aby zvážilo zavedenie mechanizmu na preskúmanie rozhodnutí o dočasnej pracovnej neschopnosti, podobne ako je to v Českej republike. Rovnako je potrebné informovať občanov o ich právach a možnostiach ako sa brániť v prípade neoprávneného ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti. Vítam preto, že na minister zdravotníctva Slovenskej republiky na moje odporúčania reagoval ústretovo a prisľúbil zahrnutie mojich návrhov na právnej úpravy v oblasti dočasnej pracovnej neschopnosti pri legislatívnych zmenách, na ktorých aktuálne ministerstvo pracuje,“** uzatvára Róbert Dobrovodský.